

ТЕОРЕТИЧНИ ИЗМЕРЕНИЯ НА КОНВЕРГЕНЦИЯТА В РАЗХОДНАТА СТРУКТУРА НА БВП В ЕВРОЗОНАТА

Николай Величков*

Увод

Интересът към проблематиката на конвергенцията нараства значително през последните години. Основното обяснение за това се свързва с интензивния публичен дебат относно функционирането на Икономическия и паричен съюз на ЕС. Във връзка с това се посочва, че наличието на конвергенция между отделните страни-членки на Еврозоната е водеща предпоставка за нейното ефективно функциониране. Следва да се отбележи обаче, че концепцията за "конвергенция" все още не е еднозначно дефинирана, въпреки нейното широко използване в икономическите анализи. Тази нееднозначност е налице дори в чисто терминологичен аспект. В българската научна литература се срещат различни термини като "сближаване", "кохезия" и "конвергенция", които често се използват като синоними, но в някои случаи се прави известно разграничаване между тях [1].

В най-общ план икономическата конвергенция се определя като процес на сближаване в нивата или в динамиките на определени икономически показатели на една страна с друга страна или с група от страни. Като се има предвид тази обща дефиниция, може да се подчертае, че икономическата конвергенция има множество измерения и следва да се разглежда като комплексен феномен. Ето защо за разлика от преобладаващите публикации, където конвергенцията се свежда преди всичко до номиналната конвергенция по линия главно на инфлацията, лихвените проценти, публичните финанси и валутните курсове, реалната конвергенция в доходите и конвергенцията в секторната структура на БВП, в настоящата разработка фокусът се поставя върху конвергенцията в разходната структура на БВП. Във връзка с това целта на научното изследване е да се разкрият множеството макроикономически проекции на разходната структура на БВП, въз основа на което да се аргументира икономическата значимост на конвергенцията по отношение на тази структура за страните от Еврозоната.

Следвайки логиката на дадената по-горе обща дефиниция, конвергенцията в разходната структура на БВП се отнася до процеса на сближаване в

* Николай Величков, доктор, главен асистент, катедра "Икономика" на УНСС, email: nn_velichkov@unwe.bg

равнищата и динамиките на нейните отделни компоненти, конструирани на различно ниво на агрегация, в една страна с друга страна или с група от страни. С оглед на посоченото в разработката се търси потвърждение на тезата, че постигането на конвергенция в разходните компоненти на БВП за страните от Еврозоната е необходимо условие за сближаване на основните характеристики на техните икономики, което е от съществено значение за нейното функциониране като силно интегрирано икономическо и парично обединение.

Разработката е организиран по следния начин. В първия параграф е направен преглед на съществуващата емпирична литература по изследвания проблем. Във втория параграф са представени множеството макроикономически проекции на конвергенцията в разходната структура на БВП. В заключението са изведени основните изводи от направения анализ.

Преглед на емпиричната литература

Емпиричната литература, посветена на изследване на конвергенцията между страните, е изключително разнообразна. Нейната хетерогенност е свързана включително и с различните измерения на конвергенцията. Най-общо емпиричните изследвания са фокусирани преди всичко върху номиналната конвергенция, реалната конвергенция в доходите и конвергенцията в производствената структура на БВП. Анализите на конвергенцията в разходната структура на БВП са сравнително по-ограничени.

Като самостоятелни изследвания на конвергенцията в разходните компоненти на БВП могат да се посочат публикациите на Ст. Статев и Ст. Ралева (2006a, 2006b, 2006c). Те са насочени към анализ на конвергенцията в разходната структура на БВП на България и Чехия към Еврозоната за период от 1997 г. до 2005 г. Получените резултати сочат, че в България колебанията в потребителските разходи на домакинствата са по-силно изразени в сравнение с тези в Еврозоната, като вариациите намаляват значително след 2000 г. Като водещи причини за това се посочват ниските изходни равнища на потреблението у нас, формирането на оптимистични очаквания за икономическото развитие, нарастването на реалните доходи, както и ръста на кредитната активност на търговските банки. При Чехия се регистрират повече сходства с Еврозоната по отношение на динамиката на личното потребление. При brutните инвестиции и правителствените покупки в Чехия също се констатира по-плавни колебания около тези в Еврозоната в сравнение със съответните вариации в България. Като цяло и за България и за Чехия се прави извод за ограничаване на размаха на отклоненията в отделните компоненти на вътрешното търсене във времето, докато по отношение на динамиките на вноса и износа не е характерна подобна тенденция.

Наред с провеждането на дескриптивен анализ по отношение на темпове на прираст на отделните елементи в разходната структура на БВП, в посочените публикации се прилага и метода на панелното моделиране, като чрез него се проверява за наличието на β -конвергенция, а така също се изчисляват и индекси на дивергенция. Резултатите свидетелстват, че в България липсва конвергенция с Еврозоната по отношение на динамиките на личното потребление, инвестициите и правителствените покупки, докато в Чехия е налице сближаване и по трите разходни компоненти. В същото време при конвергенцията на относителния дял на посочените елементи на БВП по неговата разходна структура у нас се установява ясно изразена тенденция на сближаване с Еврозоната. При Чехия се констатира по-висока като равнище структурна конвергенция на относителните дялове на тези отделни компоненти, с изключение на инвестициите. Същевременно от гледна точка на посоката на изменение на структурната конвергенция във времето се прави изводът, че тя е по-неблагоприятна в Чехия в сравнение с България. Нещата са противоположни, ако се вземе под внимание относителния дял на нетния износ, за който в България е характерно отдалечаване спрямо Еврозоната, докато за Чехия се регистрира конвергиране и в абсолютно изражение и като тенденция.

В изследването на Z. Darvas и G. Szapary (2004), което се отнася до синхронизирането на цикличното развитие в Еврозоната и новите страни-членки на ЕС, се прави също емпиричен анализ на поведението на разходните елементи на БВП с изключение на правителствените покупки. Новите страни-членки, които са включени в изследването, са тези от Централна и Източна Европа (ЦИЕ), присъединили се през 2004 г. – Естония, Чехия, Унгария, Латвия, Литва, Полша, Словения и Словакия, а от страните в Еврозоната са включени всички към този момент с изключение на Гърция и Люксембург. За разлика от изследванията на Ст. Статев и Ст. Ралева, анализът на Z. Darvas и G. Szapary се базира на използването на цикличните компоненти на елементите от разходната структура на БВП, получени чрез метода на извличане на тренда на съответната променлива. Получените резултати като цяло свидетелстват за липсата на корелация на страните от ЦИЕ с Еврозоната по отношение на личното потребление. Авторите подчертават, че единствено при Полша се наблюдава известно синхронизиране на потребителските разходи с тези в Еврозоната. Това се обяснява преди всичко с обстоятелството, че Полша се възстановява сравнително по-бързо от трансформационния спад, характерен за страните от ЦИЕ, което води и до по-бързо нормализиране на поведението на личното потребление.

Получените резултати по отношение на корелацията в цикличния компонент на инвестициите не се различават значително от тези при потребителските разходи. Следва да се отбележи обаче, че при инвестициите се установява ниска, но все пак положителна стойност на корелацията с Еврозоната

за групата на Унгария, Полша и Словения в периода 1998-2002 г. на фона на отрицателните стойности за групата на Чехия и Словакия и групата на Литва, Латвия и Естония и в двата обособени периода – 1993-1997 г. и 1998-2002 г.

Z. Darvas и G. Szapary разкриват силно изразени положителни тенденции по отношение на конвергенцията на страните от ЦИЕ с Евроразоната по линия на цикличния компонент на износа. Най-високо равнище на корелация е отчетено при Унгария, Полша и Словения, следвани от групата на Чехия и Словакия. За прибалтийските страни се констатира най-висока изменчивост на износа, което се обяснява със сравнително силната отвореност и малките мащаби на техните икономики. Подобни тенденции се наблюдават и по отношение на конвергенцията при вноса, като конкретните коефициенти на корелация са относително по-ниски спрямо тези при износа.

За разлика от Z. Darvas и G. Szapary, които се фокусират върху корелацията в цикличното развитие на БВП като цяло и неговите отделни компоненти по разходната структура, W. Buiter и C. Grafe (2002) предлагат за водещ показател при измерването на сближаването в бизнес циклите да се използва изменението в стоково-материалните запаси. Това може да се обясни с обстоятелството, че промяната в запасите показва ясно изразени своеобразия при икономически подем и при икономически спад. В същото време обаче колебанията в останалите разходни елементи на БВП също могат да бъдат показателни за определени характеристики в бизнес цикъла и включването им в анализите да даде значително по-пълна представа за детерминираността на неговото развитие във времето.

Съществуват и други емпирични изследвания, в които в определена степен се съдържа и анализ на конвергентни процеси по линия на отделни елементи от разходната структура на БВП, но тези анализи имат по-скоро съпътстваща роля с цел разкриване на определени характеристики по отношение на конвергенцията в секторната структура на БВП, номиналната конвергенция или други измерения на сближаването между страни, които участват в икономически и парични обединения [2]. Ето защо може да се констатира, че по отношение на самостоятелните изследвания на конвергенцията в разходната структура на БВП, емпиричната литература е силно ограничена, което е показателно за значително подценяване на този вид структурна конвергенция.

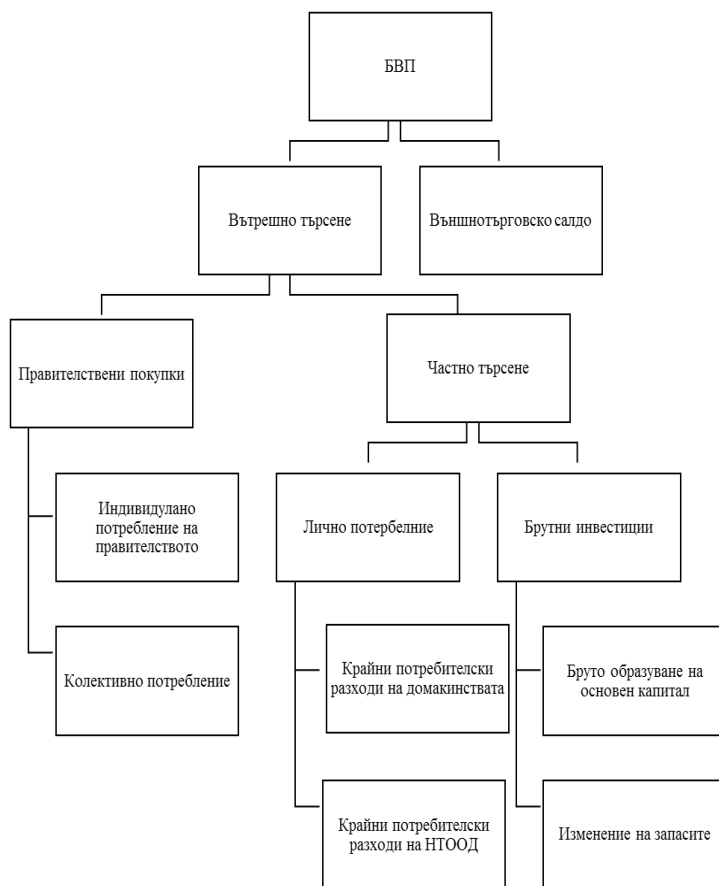
Макроикономически проекции на конвергенцията в разходната структура на БВП

Анализът на динамиките и относителната значимост на разходните компоненти от структурата на БВП може да даде значителна информация за фундаменталните характеристики на различните национални икономики и

присъщите им особености. Това от своя страна може да допринесе за осветляването на съществуващите прилики и различия в текущото и бъдещото икономическо развитие на отделни страни и групи от страни. Посоченото е от особено значение за страни, които са част от обща икономическа и валутна зона. Колкото повече сходства са налице между икономиките на страните, толкова по-малка е вероятността те да бъдат изложени на асиметрични шокове и провежданите наднационални политики да претърпят неуспех.

Изследването на конвенционалната разходна структура на БВП, в която се обособяват личното потребление на домакинствата, брутните инвестиции, правителствените покупки и нетния износ, дава възможност да се разкрие факторната обусловеност на динамиката на макроикономическата активност [3]. Във връзка с това е необходимо да се направи своеобразна трансформация при елементите на разходите за крайно потребление с цел получаване на тези традиционни разходни компоненти на БВП (вж. фиг. 1).

Относно личното потребление, то се получава като сума от крайните потребителски разходи на домакинствата и крайните потребителски разходи на нетърговските организации, обслужващи домакинствата. Според теоретичните постановки, базирани основно на възгледите на ортодоксалното кейнсианство, динамиката на личното потребление проектира влиянието си върху икономическия растеж чрез промените в съвкупното търсене. При това посоченото въздействие се реализира в краткосрочен времеви хоризонт. Ето защо наличието на сближаване в динамиката на потребителските разходи в група от страни може да обуслови и синхронизация на цикличното развитие в групата, особено ако потреблението е с водещо значение за постигнатите темпове на прираст на БВП.

Фиг. 1. Разходна структура на БВП

За получаване на правителствените покупки се сумират крайните потребителски разходи на правителството за предоставени индивидуални услуги на домакинствата и крайните разходи на правителството за колективни услуги. Аналогично на личното потребление и правителствените покупки обуславят динамиката на съвкупното производство по линия на поведението предимно на съвкупното търсене. В същото време обаче, теоретичните възгледи, свързани с някои ендеогенни модели на растежа, предполагат отражение на структурата на правителствените покупки и върху съвкупното предлагане. По този начин влиянието на правителствените покупки върху макроикономическата активност не се ограничава само в краткосрочен период. Определени техни компоненти могат да предпоставят растежа на съвкупното производство и в дългосрочен времеви хоризонт.

Динамиката на правителствените покупки дава значителна представа за разходната фискална политика, тъй като те са един от традиционно възприеманите инструменти на правителствената политика. Ето защо промените в този разходен елемент на БВП са показателни за конкретната роля на правителството за ръста на съвкупното производство и за изглаждане на цикличните колебания. Посоченото е от съществено значение с оглед на институционалната рамка на Икономическия и паричен съюз на ЕС. Във връзка с това на фискалната политика се отрежда водеща роля за ограничаване въздействието и преодоляване проявлението на икономическата нестабилност поради наднационалния характер на паричната политика и невъзможността за нейното използване за противодействие на проявлението на евентуални асиметрични шокове, които засягат отделни страни.

Брутните инвестиции от традиционната разходна структура на БВП се отъждествяват с бруто капиталообразуването. То се представя като сума от бруто образуването на основен капитал, включващо разходите за придобиване на дълготрайни нефинансови материални и нематериални активи, и изменението на запасите от суровини и материали, незавършено производство, готова продукция и стоки за препродажба в предприятията, и други. Брутните инвестиции въздействат върху динамиката на БВП посредством промените както в съвкупното търсене, така и в съвкупното предлагане. Традиционно при разкриване на връзката между ръста на съвкупното производство и промените в инвестиционната активност фокусът се поставя върху бруто образуването на основен капитал. Причината за това е, че разходите за придобиване на дълготрайни активи оказват значително влияние не само върху краткосрочната динамика на съвкупното производство, но и върху възможностите за увеличаване на икономическия потенциал в дълъг времеви хоризонт. При изследване на конвергентни процеси обаче, анализът на изменението на запасите също има сериозна познавателна стойност. Тя произтича от обстоятелството, че промените в запасите имат голям принос за осветляването на наличието или отсъствието на синхронизация на националните бизнес-цикли. Това се дължи на факта, че промените в стоково-материалните запаси показват определени своеобразия при икономически подем и при икономически спад.

Външнотърговското салдо проектира краткосрочното си влияние върху темповете на прираст на БВП по линия на измененията в съвкупното търсене, като по-високата положителна разлика или по-ниската отрицателна разлика между износа и вноса индуцират положителна динамика на реалния БВП. В същото време структурните характеристики на износа и вноса оказват въздействие и върху съвкупното предлагане и по този начин техният ефект върху макроикономическата динамика се разпростира и в дълъг времеви план. Този ефект се обяснява преди всичко с влиянието на външната

търговия върху натрупването на капитал, качеството на производствените фактори и технологичния прогрес. Във връзка с това наличието на конвергентни процеси по отношение на динамиката и структурата на външотърговското салдо в различните страни може да се възприеме като предпоставка за синхронизиране на икономическия цикъл в тези страни по линия на конкретните колебания в обема на съвкупното производство, индуцирани от промени в износа и вноса, така и като условие за сближаване на страните по отношение на предпоставеността на икономическия растеж в дългосрочна перспектива.

Освен традиционното групиране на разходните компоненти на БВП са възможни и други подходи при тяхното структуриране. От аналитична гледна точка те имат принос за разкриване на допълнителни характеристики на динамиката на макроикономическата активност. Във връзка с това чрез използването на обобщени данни за крайното потребление, включващо индивидуалното и колективното потребление, се проследява съвместното отражението върху реалния БВП на поведението на домакинствата и правителството главно по линия на измененията в съвкупното търсене.

Наред с това е възможно да се изолира влиянието на външното търсене и динамика на БВП да се изследва по линия на зависимостта му от промените само във вътрешното търсене [4]. Това предполага групиране на потреблението на домакинствата и нетърговските организации, обслужващи домакинствата, бруто капиталообразуването и потреблението на правителството (вж. фиг.1). Измененията в посочената групировка отразяват поведението на вътрешното търсене. При проследяване на неговата динамика и обвързаността ѝ с промените в БВП следва да се има предвид, че обикновено вътрешното търсене е обвързано с промени във вноса. По този начин външотърговското салдо може да се прояви като опосредствашо влиянието на вътрешното търсене. В краткосрочен период ако нарастването на вътрешното търсене е обусловено от увеличаване потреблението на вносни потребителски стоки и нарастване на разходите за придобиване на дълготрайни активи с вносен произход, стимулиращият ефект от по-високото вътрешно търсене в определена степен се изтласква от намаляването на външотърговското салдо. В дългосрочен период обаче, нарастването на вътрешното търсене вследствие на увеличаване на инвестиционните стоки с вносен произход може да предпостави достигането на по-високи темпове на прираст на БВП при положение, че тези стоки са високотехнологични.

От своя страна вътрешното търсене може да бъде разграничено на публично и частно търсене [5]. При този способ на групиране публичното търсене се разглежда като проекция на поведението на правителственото потребление, което включва колективното потребление и разходите на правителството за индивидуално потребление, а частното търсене като отразява-

що динамиките на личното потребление, към което се отнася потреблението на домакинствата и на НТООД, и бруто капиталообразуването (вж. фиг.1). Тук следва да се подчертае, че промените в публичното търсене могат да индуцират изменения в частното търсене по линия на проявлението на ефекти на изтласкване на частните разходи. Ето защо при структурирането на вътрешното търсене на публично и частно трябва да се държи сметка за тяхното своеобразно въздействие върху динамиката на съвкупното производство в краткосрочен период и влиянието им върху макроикономическата активност в дълъг времеви хоризонт.

Заклучение

С оглед на представените множество макроикономически проекции на разходната структура на БВП може да се отбележи, че постигането на конвергенция в отделните разходни компоненти на БВП за дадена група от страни е необходимо условие за сближаване на основните характеристики на икономиките на тези страни. Това сближаване се отнася преди всичко до факторната предпоставеност на растежа и протичането на бизнес цикъла, което обуславя и синхронизиране на текущото и бъдещото икономическо развитие на отделните страни в групата.

Като се има предвид Еврозоната следва да се посочи, че наличието на обща парична политика и тенденцията към засилване на координацията на фискалните политики предполагат използване на наднационални дискреции за справяне с големи макроикономически шокове. Посоченото индуцира значими трудности за преодоляване на асиметрични шокове, засягащи отделни страни. Постигането на сходства при факторната обусловеност на съвкупното производство и неговата циклична динамика в страните от Еврозоната е важна предпоставка за ограничаване на проявлението на подобни шокови въздействия.

Бележки:

[1] В настоящата разработка термините "сближаване" и "конвергенция" се използват като синоними. По подробно за съществуващите терминологични сходства и различия вж. Симеонов, К., (2018), Икономически и парични съюзи – теории и практика, изд. Минерва, с. 189-190.

[2] За изследвания на конвергенцията във функционалната структура на публичните разходи вж. Петрова, Кр., (2014), Конвергентни и дивергентни тенденции в публичните разходи на държавите-членки на Европейския съюз, Сб. "Икономика и общество: глобални и регионални предизвикателства пред България", ИК-УНСС, с. 106-113; Петрова, Кр., (2015), Основания за развитието на наднационалните регулации в сферата на разходната политика в Европейския съюз и ефекта от тях, Сб. "Икономиката в променящия

се свят: национални, регионални и глобални измерения", Изд. "Наука и икономика", с. 209-216; Петрова, Кр., (2016), Новото икономическо управление в ЕС и отражението му върху сближаването между държавите-членки по отношение на разпределението на публичните ресурси, Сб. "Мениджмънт и инженеринг`16", ТУ-София, с. 897–906.

[3] За различните структури на БВП като аналитичен инструментариум вж. Ралева, Ст., (2013), Инфлация и икономически растеж, ИК-УНСС.

[4] За емпиричен анализ на динамиката и структурата на вътрешното търсене в България вж. Ралева, Ст., (2015), Динамика на вътрешното търсене и икономически растеж на България, Сб. "Развитието на българската икономика – 25 години между очакванията и реалностите", Юбилейна международна научна конференция, Академично издателство "Ценов" – Свищов, с. 217-223.

[5] За емпиричен анализ на динамиката и структурата на публичното и частното вътрешно търсене в България вж. Величков, Н., (2017), Публично и частно вътрешно търсене и икономически растеж в България, Сб. "Икономика и икономическа теория: проблеми и взаимодействия", Юбилейна научна конференция, Издателство "Наука и икономика", ИУ-Варна, с. 236-244.

Референции:

Величков, Н., (2017), Публично и частно вътрешно търсене и икономически растеж в България, Сб. Икономика и икономическа теория: проблеми и взаимодействия, Юбилейна научна конференция, Изд. "Наука и икономика", ИУ-Варна, с. 236-244.

(Velichkov, N., 2017, Publichno I chastno vatreshno tarsene I ikonomicheski ras-tezh v Balgariya, Sb. "Ikonomika I ikonomicheska teoria: problem I vzaimode-istvia", Yubileina nauchna konferentsia, Izd. "Nauka I ikonomika", IU-Varna, s. 236-244)

Петрова, Кр., (2014), Конвергентни и дивергентни тенденции в публичните разходи на държавите-членки на Европейския съюз, Сб. "Икономика и общество: глобални и регионални предизвикателства пред България", ИК-УНСС, с. 106-113.

(Petrova, Kr., 2014, Konvergentni I divergentni tendentsii v publichnite razhodi na darzhavite-chlenki na Evropeyskia sayuz, Sb. "Ikonomika I obshtestvo: glo-balni I regionalni predizvikatelstva pred Bulgaria", IK-UNSS, s. 106-113)

Петрова, Кр., (2015), Основания за развитието на наднационалните регулации в сферата на разходната политика в Европейския съюз и ефекта от тях, Сб. "Икономиката в променящия се свят: национални, регионални и глобални измерения", Изд. "Наука и икономика", с. 209-216.

(Petrova, Kr., 2015, Osnovania za razvitiето na nadnatsionalnite regulatsii v sferata na razhodnata politika v Evropeyskia sayuz I efekta ot tyah, Sb. "Iko-

nomikata v promenyashtia se svyat: natsionalni, regionalni I globalni izmereniya", Izd. "Nauka I iekonomika", s. 209-216)

Петрова, Кр., (2016), Новото икономическо управление в ЕС и отражението му върху сближаването между държавите-членки по отношение на разпределението на публичните ресурси, Сб. "Мениджмънт и инженеринг`16", ТУ-София, с. 897–906. (Petrova, Kr., 2016, Novoto iкономическо upravlenie v ES I otrazhenieto mu varhu sblichavaneto mezhdu darzhavite-chlenki po otnoshenie na razpredelenieto na publichните razhodi, Sb. "Menidzhmant I inzhenering`16", TU-Sofiya, s. 897–906)

Ралева, Ст., (2015), Динамика на вътрешното търсене и икономически растеж на България, Сб. "Развитието на българската икономика – 25 години между очакванията и реалностите", Юбилейна международна научна конференция, Академично издателство "Ценов" – Свищов, с. 217-223.

(Raleva, St., 2015, Dinamika na vatrešnoto tarsene I iкономически rastezh na Balgariya, Sb. "Razvitiето na balgarskata iekonomika – 25 godini mezhdu ochakvaniyata I realnostite", Jubileina mezhdunarodna nauchna konferentsiya, Akademichno izdatelstvo "Tsenov" – Svishtov, s. 217-223)

Ралева, Ст., (2013), Инфлация и икономически растеж, ИК-УНСС.

(Raleva, St., 2013, Inflatsia I iкономически raztezh, IK-UNSS)

Симеонов, К., (2018), Икономически и парични съюзи – теории и практика, Изд. Минерва.

(Simeonov, K., 2018, Iкономически I praichni sayuzi – teorii I praktika, Izd. Minerva)

Статев, Ст., Ралева, Ст., (2006a), Конвергенция на разходната структура на БВП на България и Чехия към Евростат, Народно стопански архив, 3/2006, с. 11-16.

(Statev, St., Raleva, St., 2006a, Konvergentsiya na razhodnata struktura na BVP na Bulgaria I Chehia kam Evrozonata, Narodostopanski arhiv, 3/2006, s. 11-16)

Buiter, W., Grafe, C., (2002), Anchor, Float, or Abandon Ship: Exchange Rate Regimes for Accession Countries, EBRD Working Paper.

Darvas, Z., Szapary, G., (2004), Business Cycle Synchronization in the Enlarged EU: Comovements in the New and Old Members, Magyar Nemzeti Bank Working Paper, 1.

Stattev, S., Raleva, S., (2006b), Convergence in the GDP Structures, Convergence and European Funds: Economic Report for the President of the Republic of Bulgaria.

Stattev, S., Raleva, S., (2006c), Bulgarian GDP Structures – Convergence with the EU, South-Eastern Europe Journal of Economics, 2, pp. 193-207.

ТЕОРЕТИЧНИ ИЗМЕРЕНИЯ НА КОНВЕРГЕНЦИЯТА В РАЗХОДНАТА СТРУКТУРА НА БВП В ЕВРОЗОНАТА

Резюме

Целта на разработката е да се разкрият множеството макроикономически проекции на разходната структура на БВП, въз основа на което да се аргументира икономическата значимост на конвергенцията по отношение на тази структура за страните от Еврозоната. Във връзка с това се достига до извода, че постигането на конвергенция в разходните компоненти на БВП за страните от Еврозоната е необходимо условие за сближаване на основните характеристики на техните икономики. Това сближаване се отнася преди всичко до факторната предпоставеност на растежа и протичането на бизнес цикъла, което е важно условие за ефективното функциониране на Икономическия и паричен съюз на ЕС.

Ключови думи: конвергенция, разходна структура на БВП, Еврозона

JEL: E20, E63, F42, F45, F68

THEORETICAL DIMENSIONS OF THE GDP EXPENDITURE STRUCTURE CONVERGENCE IN THE EUROZONE

Nikolay Velichkov*

Abstract

The aim of this paper is to reveal the numerous macroeconomic dimensions of the GDP expenditure structure and based on that to demonstrate the economic importance of the convergence with respect to this structure for the Eurozone countries. In this context, it can be concluded that achieving convergence in the expenditure components of GDP for the Eurozone countries is a prerequisite for convergence of the fundamental features of their economies. This convergence concerns first and foremost the factors determining the economic growth and flow of the business cycle which is an important condition for the effective functioning of the EU's Economic and Monetary Union.

Key words: convergence, GDP expenditure structure, Eurozone

JEL: E20, E63, F42, F45, F68

* Nikolay Velichkov, PhD, Chief. Assistant Prof., Department of Economics, UNWE, email: email: nn_velichkov@unwe.bg